

VALLE DE VALDEGOVÍA/GAUBEA BAILARA

G2

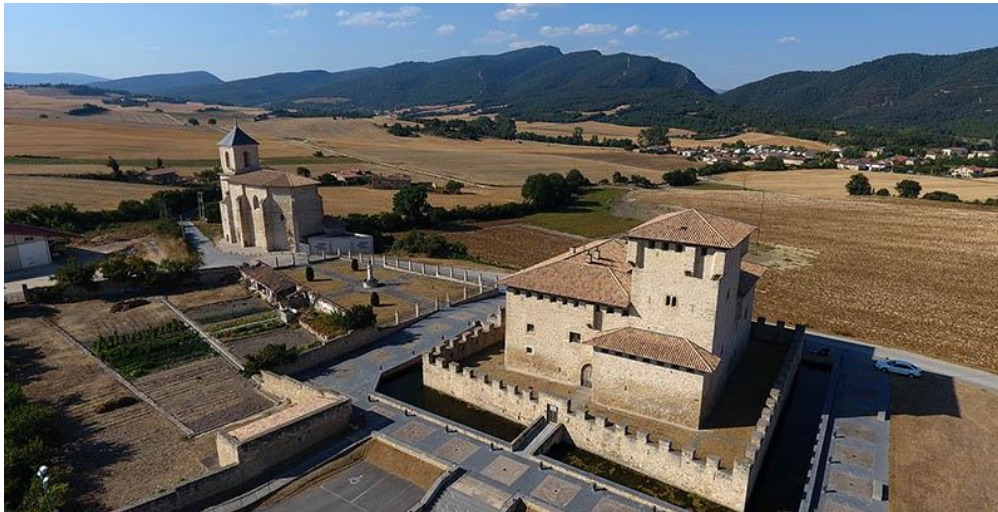
KOKALEKUA

VALLE DE VALDEGOVÍA/GAUBEA BAILARA

DEFINIZIOA ETA IZAERA

Mugen justifikazioa: Gaubea/Valle de Valdegovía paisaia-unitatea PIBE gisa identifikatu da osoz, paisaia-balio handia duelako. PUren fitxan, balio ekologiko, ondareko edo sozialei eta horien kudeaketa ereduari buruzko karakterizazioari eta ebaluazioari buruzko informazioa osatzen da. Fitxa honen helburua PIBE gisa identifikatu izanari balioa ematea baino ez da.

Argazkia Manuel Díaz de Rada.

Nekazaritza eta basogintza paisaia tradizionala, paisaia-balio handikoa, oraindik ere matrize irregular bat duena. Gune horietan, luraren morfologiara egokitutako partzelen erretikula eta landaretza naturalez inguratutako partzelak dira bailararen hondoko paisaiaren protagonistak, ibaiertzekin batera, balio handiko landa-herriak dauden eremu batean, ondare arkitektoniko desberdinarekin eta paisaia-kalitate handiko beste kultura-enklabe batzuekin. Lehorreko zereal-laboreak baso eremuekin eta sastrakadiekin txandakatzen dira, eta erkameziak eta karraskak nagusitzen dira muinoetan, eta pinudiak mendilerroekin kontaktuan dauden eremuetan.

Ondo kontserbatutako landa guneen inguruan daude (Acebedo, Basabe, Boveda, Corro, Gurendes, Mioma, Pinedo, Quintanilla, Tobillas, Valluerca, Villanueva de Valdegovía, Gurendes, Villanueva de Valdegovía). Villanañe, Baronatarren Dorrea eta Angostoko komentua osatzen duen kokaleku kulturala nabarmentzen da, baita paisaia sinboliko eta identitarioaren zati den leize eremitikoen multzoa ere. Ezagunenak Pinedo, Corro eta Tobillas leizeak dira. Ermita funtzioa, Corro eta Pinedoren kasuan, XIX. mende hasierara arte egon da indarrean.

Varonatarren Torre-Palacio ikusgarria, XIV. mendeko arkitektura militarren adibide ikusgarria, Arabako hobekien kontserbatuetako bat da. Hegoaldeko kokagunea, neurri batean, Arabako Lurralde Historikoko Paisaia Berezien eta Nabarmenen Katalogoan (*Quejoko laborantz-a Gurendes a Villanañe-Angosto*) Paisaia Berezi gisa identifikatuta dago. Iparralde, *Boveda mendilerroan eta Vallespinosako sakonunean dago.*

Balio estetiko, ondare-balio edo identitate-balioei balio ekologikoak eta funtzionalak gehitu behar zaizkie, ur-ibilguetatik, ibaiertzetatik eta korridore ekologikoetatik eratorriak.

Bere funtzioa produktiboa da, eraldaketa dinamika neurritzakoa, nekazaritza eta abeltzaintzako lursailen sarean islatzen direnak, honen gainean azpiegitura berde bat osatzen duten zuhaitzi eta belardi ertz multzo bat gainjartzen delarik. Landa-lurzoruan, eraikuntzak ugariatzeko aukera dago, eta horietako asko kontserbatu nahi diren kanon tradizioetatik urrun daude.

Azalera: 3379 ha.

Udalerrria: VALDEGOVÍA/GAUBEA

Ahultasunak: Lehen sektoreko dinamika sozioekonomikoei lotutako egungo paisaia.

Mehatxuak:

- Nekazaritza-paisaiaren degradazioa. Aldaketa nekazaritza eta abeltzaintzaren sektorean, nazioarteko merkatuaren aldaketengatik, eta ondorio hauek izan ditzake:
- Nekazaritza-jarduera bertan behera uztea eta laboreak sastraka bihurtzea, alde batetik, lehen sektoretik eratorritakoak (erreleborik eza, merkatuan eredarritasun handia izatea, etab.) eta, bestetik, hiri-garapenerako lurzorua duen balioaren aurrean lehiaitzeko aukerarik ez izatea.

Indarguneak: paisaia eta identitate balio handiko nekazaritza paisaia, herriak asko estimatzen duena, eta haren balio bisualak eta ekosistemikoak ezagutzen dituen.

PAISAIAREN KALITATE-HELBURUAK. PLANGINTZA-, KUDEAKETA- ETA JARRAIPEN-PROPOSAMENA

PKH zuzendaria: paisaia oro har kontserbatzea eta hobetzea eta gizarte, ekonomia eta ingurumen-baldintza berrietara egokitzea. Lehen mailako jarduera tradizionala sustatzea, mantentzea bermatuko duten mekanismoen bidez, bai Erdialdeko Araba osoari ematen dizkion paisaia-balioengatik, bai haren funtzio ekosistemikoengatik.

Ekintza nagusiak:

- Sistema tradizionalari eusten laguntzen duten eta erabilera-aldaketak eragozten dituzten politikak. Lurzati sistema babestea eta haren mugak osatzen dituzten osagaiak kontserbatzea dakarten arau esparruak aldatzea. Lurzoru urbanizaezin gisa mugatzea ('babeseko lurzoru urbanizaezina') gaur egun lurzoru urbanizaezin gisa kalifikatuta dagoen lurzoru osoa. Inpaktu bisuala eragiten duten alterazio guztiak babestea gomendatzen da.
- Paisaian integratzeko zenbait irizpide ezartzea, lizentziak eta baimenak ematerakoan loteslea izango dena. Lurzoru urbanizaezineko eraikinen ugaritzea zorrotzago arautzea: haien bolumetria, azalera, koloreak eta materialak arautzea, nekazaritzako eta abeltzaintzako lanak egiteko beharrezkoak direnean.
- Laboreak kontserbatzeko nekazaritza-ingurumeneko laguntzak mantentzea eta handitzea, betiere erabilera tradizionalari eta jasangarriari eusten badiote eta biodibertsitatea handitzeko praktikak aplikatzen badituzte. Lotutako ustiategi txikien lehen mailako jarduera sustatzea.
- NPKren pizgarri eustea, biodibertsitatea hobetzeari edo mantentzeari dagokionez lortutako emaitzekin, bai eta flora, fauna eta habitata babestearekin bateragarriak diren nekazaritza-tresna zehatzekin betetzeagatik lortutakoekin ere. Nekazaritza-ingurumeneko laguntzaren gehikuntzei eustea, lurzatiaren biodibertsitate-maila handiagoa lortzearen araberak.
- Neurriak ezartzea paisaiaren aldetik egokitzeko errentagarritasuna hobetzera eta nekazaritza eta abeltzaintzako praktikak teknologia eta giza berrietara egokitzera bideratutako ekintzak, klima-aldaketara egokitzeko kudeaketa egiteko.
- Lurzatiaren banaketa fisikoak sustatzea itxitura tradizionalen bidez (heskai naturalak sortzea), helburu hirukoitzarekin: paisaia hobetzea, abeltzaintzako kargak arautzea, dauden baliabideen artzaintza orekatua bilatuz, bazkatutako azalaren kontrol eraginkorra lortzeko eta biodibertsitatea hobetzeko.
- Abeltzaintza estentsiboa eta beste erabilera batzuk sustatzea eta kontserbatzea, paisaiaren zati bizi gisa eta lurralde-kontrol gisa, zerbitzu ekosistemikoak babesteko eta sute-arriskua murrizteko.

Nekazaritza eta abeltzaintzaz kanpoko paisaiarako proposatutako ekintzak honako hauek dira:

- Paisaia naturalaren kontserbazioa sustatzea, hori mantentzea beharrezkoa baita PU paisaiarako. Oro har, eraketa bereziak, ibaiertzak eta ur-xaflak herriz herri babestea proposatzen da.

Hauek dira PUn **eraikitako paisaiarako** formulatutako PKH erabakigarriak:

- Ingurunea babesteko eta kontserbatzeko tresnak eta **landa-guneen** ikusmen perzeptzioa aktibatu eta garatzea.
- Eraikinen birgaitzea sustatzea, eta lurzoru berriaren sailkapena mugatzea (urbanizagarria) hutsik dagoen etxebizitza-parkearen ehuneko bat dagoenean.
- Eraikinen birgaitzea eta hiri-berrikuntza sustatzea, hiri-lurzoru berriaren birmoldaketa baino lehen. Lehendik aurreikusita dagoen lurzoru urbanizagarria ez handitzea gomendatzen da, lehendik dagoen lurzoruaren edukiera agortu arte eta/edo beste indize batzuk erabiliz, hala nola etxebizitza hutsen tasa. Gaur egun urbanizagarria den lurzoruaren, hazkundera "iraunkorra" izatea, berezko landa-gunearen eredia zainduz. Edozein eraikin berri, eraiki nahi den lurraldeko arkitektura kanonak betetzen dituen diseinu bat izan beharko luke, tipologia tradizionalari jarraituz bolumetrietan, materialetan, akaberetan eta elementu arkitektonikoen antolamenduan.
- Kokalekuetako biztanleriari eusteko neurri sozioekonomikoak sustatzea: beharrezkoa da etxebizitzetarako sarbidea erraztera bideratutako plan bat, bai eta tokiko herriari lotutako giza baliabideekin lotutako lan-eskaintza zabaltzea ere, lurraldearen hobekuntzarekin eta babesarekin lotuta.
- Ondare-balio historiko edo sinbolikoa duten osagai guztien kultura-ondarea kontserbatzea eta balioestea, oro har.

Paisaia hobetzeko eta/edo egokitzeko formulatutako PKH erabakigarriak, paisaia kudeatzeko eta antolatzeke ekintzak eskatzen dituztenak, honako hauek dira (ikus erantsitako irudia):

- Varonatarren Dorrea Jauregia inguruaren antolamendua eta hobekuntza bisuala, gaizki integratutako nekazaritza eta abeltzaintzako nabea dagoelako.

Dokumentuan nekazaritza eta abeltzaintzako paisaia kontserbatzeko ekintzen eta neurrien proposamena garatzen da.

